

Meervoudige intelligentie

De toepassing in de praktijk

Meervoudige intelligentie
De toepassing in de praktijk

Auteur: Nicole Rijnvis
15 november 2010
In opdracht van:

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 In de theorie	4
2.2 Welke activiteiten onderneem je op basis van MI?	5
3 In de praktijk.....	6
3.1 Situatieschets	6
3.1.1 Waar staat de school nu?	6
3.1.2. Waar wil de school naartoe?.....	7
3.1.3 Wat kan mijn onderzoek hierin betekenen?	7
4 Verslag van het onderzoek	8
4.1 Hoe heb ik het aangepakt?.....	8
4.2 Groepsprofiel met aanbevelingen.....	9
4.3 Leerling profiel met aanbevelingen.....	10
5 Conclusie	12
6 Leerervaringen	13
7 Literatuur.....	14

1 Inleiding

Het onderwijs: iedere dag anders. Dit komt door de diversiteit aan leerlingen. Iedere leerling is anders. Maar iedere leerling leert ook op een andere manier.

Met deze miniscriptie wil ik alle belangstellenden een beeld geven welke invloed meervoudige intelligenties kunnen hebben binnen het basisonderwijs.

Tegenwoordig is het enorm belangrijk dat alle leerlingen de aandacht krijgen die ze nodig hebben. Ik onderzoek daarom de meervoudige intelligenties omdat ik wil weten of de leerlingen die aandacht dan ook krijgen en of het leerrendement dan ook hoger is.

Door middel van een test die ik bij de leerlingen in de middenbouw van o.d.b.s. de Butte heb afgenomen maak ik kennis met hun meervoudige intelligenties. Op basis van dit gegeven ga ik aanbevelingen doen op groepsgebied maar ook individueel, hoe je de lessen voor iedere leerling aantrekkelijk kunt maken en of het leerrendement dan ook hoger is wanneer je aansluit bij deze meervoudige intelligenties.

Veel leesplezier toegewenst en ik hoop dat de informatie uit deze miniscriptie tot actie doet aanzetten om meervoudige intelligenties toe te gaan passen in het basisonderwijs.

2 In de theorie

2.1 Wat is meervoudige intelligentie?

Of leerlingen knap zijn, meet je vaak met het IQ of met CITO toetsen. Op basis van de uitslagen van deze testen wordt er voor een bepaalde aanpak van de leerkracht gekozen. Maar iedere leerling leert op een andere manier, vindt andere dingen leuk en heeft zo dus een eigen intelligentieprofiel. Dit is de meervoudige intelligentie. Hierbij wordt niet gekeken óf een leerling knap is, maar hóe een leerling knap is.

Gardner, een Amerikaanse leerpsycholoog, ontwikkelde in de jaren tachtig een theorie van de meervoudige intelligentie¹. Er wordt hier onderscheid gemaakt in 8 verschillende intelligenties. Deze intelligenties zijn in het kort:

- Verbaal-Linguïstische intelligentie:
Taal: poëzie, spelling, lezen, verhalen
- Logisch-Mathematische intelligentie
Logisch denken, cijfers, experimenteren
- Visueel-Ruimtelijke intelligentie
Tekenen, schilderen, architectuur, vormgeven
- Muzikaal-Ritmische intelligentie
Muziek luisteren, maken, componeren, herkennen
- Lichamelijk-Kinesthetische intelligentie
Lichamelijke inspanning, knutselen, toneel, dans
- Naturalistische intelligentie
Dieren, planten, verzamelen, ordenen, natuurverschijnselen
- Interpersoonlijke intelligentie
Zorgen voor mensen, vrienden, leiding geven
- Intrapersoonlijke intelligentie
Eigen gevoelens, dromen, alleen zijn, fantasieën.

Na 2002 zijn nog twee intelligenties toegevoegd:

- Spirituele intelligentie
Omgaan met normen en waarden. Vraag naar diepere zingeving.
- Existentiële intelligentie.

Filosofie, religie, maatschappelijke vraagstukken, kunst

In mijn leerling profiel en groepsprofiel zal ik deze laatste twee intelligenties buiten beschouwing laten, omdat het materiaal wat ik heb voor het bepalen van het profiel geen rekening houdt met deze intelligenties en deze intelligenties nog in ontwikkeling zijn.

Iedere leerling bezit alle verschillende intelligenties en is uniek in het gebruik ervan. Het is, volgens Gardner, mogelijk om de intelligenties te ontwikkelen. De ontwikkeling wordt door de cultuur bepaald. Elke cultuur waardeert de intelligenties verschillend. Doordat bekend is wat de sterke en minder sterke kanten van een leerling zijn, kunnen talenten worden gebruikt om problemen in de leerontwikkeling weg te werken.

¹ Meervoudige intelligentie wordt verder in dit verslag ook afgekort naar MI.

2.2 Welke activiteiten onderneem je op basis van MI?

Hierna volgen twee schema's waarin je een duidelijk overzicht ziet van de verschillende intelligenties en de activiteiten waar leerlingen dan van houden.

<i>Leerlingen die sterk zijn in de verbaal-linguïstische intelligentie houden van:</i>	<i>Leerlingen die sterk zijn in de logisch-mathematische intelligentie houden van:</i>	<i>Leerlingen die sterk zijn in de visueel ruimtelijke intelligentie houden van:</i>	<i>Leerlingen die sterk zijn in de muzikaal-ritmische intelligentie houden van:</i>
Nieuwe woorden leren	Nauwkeurigheid	Puzzelen	Het verbinden van muziek en emotie
Spelen met woorden	Verbanden leggen	Tekenen	Neuriën en fluiten
Lezen en schrijven	Doelgericht werken	Verbeelden	Zingen
Spreken	Problemen oplossen	Kleur gebruiken	Bewegen op ritme
Luisteren naar verhalen	Experimenteren	Visualiseren	Intonatie
<i>Leerlingen die sterk zijn in de lichamelijk-kinesthetische intelligentie houden van:</i>	<i>Leerlingen die sterk zijn in de naturalistische intelligentie houden van:</i>	<i>Leerlingen die sterk zijn in de interpersoonlijke intelligentie houden van:</i>	<i>Leerlingen die sterk zijn in de intrapersoonlijke intelligentie houden van:</i>
Bouwen	In categorieën onderbrengen	Mensen	Alleen zijn
Activiteit	Verzamelen	Empathie	Denktijd
Aanraken en voelen	Groeipatronen	Interactie	Reflecteren
Knutselen	Vergelijkingen met de dierenwereld	Leiderschap	Prioriteiten stellen
Bewegen	Sorteren	Iets uitleggen	Stilte

Sommige leerlingen hebben een speciale aanpak nodig om leerproblemen te verhelpen. Ze hebben op verschillende manieren bepaalde vakken geprobeerd eigen te maken, maar dat is ze niet gelukt. Wanneer je extra uitleg combineert met strategieën die aansluiten bij sterke kanten (MI) kun je de leerlingen veel beter helpen. Zo maak je het onderwijs aan deze individuele leerlingen veel effectiever.

Deze acht intelligenties zijn slechts brede generalisaties. Elke leerling is uniek en heeft zijn eigen unieke profiel. Ook binnen de intelligenties zelf zijn er verschillen. Nu is de vraag hoe je al deze leerlingen bereikt met al die verschillende intelligentieprofielen? Dit kun je doen door een breed aanbod van didactische structuren toe te passen. Volgens Kagan match je hiermee dus eigenlijk jouw les aan de leerling zijn/haar intelligentieprofiel. De leerlingen met een ander talent stretchen op dat moment een minder sterk ontwikkelde intelligentie. We vieren hierbij dat iedere leerling uniek is en zijn sterke en minder sterke kanten op een goede manier kan benutten.

De didactische structuren die je dient toe te passen zijn al bekend bij iedere leerkracht. Al deze didactische structuren houden rekening met verschillende MI. Zonder complex georganiseerd kan er zo direct in de groep worden omgegaan met verschillen tussen leerlingen.

3 In de praktijk

3.1 *Situatieschets*

In dit hoofdstuk zal ik situeren waar de school nu staat, waar de school naartoe wil en hoe ik daaraan kan bijdragen met mijn onderzoek. Mijn onderzoek doe ik in de middenbouw (groep 3-4-5) dus ik zal daar ook op specificeren in dit verslag.

3.1.1 Waar staat de school nu?

O.d.b.s de Butte is een dorpschool in Borgercompagnie. De school telt in totaal 22 leerlingen. Omdat de school een daltonschool is en niet heel veel leerlingen heeft kun je heel goed individueel onderwijs geven.

Groep 3 wordt in verhouding nog veel geholpen door de leerkracht. Het is niet echt klassikaal onderwijs, vaak gaat de leerkracht boven zitten met de leerlingen van groep 3 om toch zo persoonlijk mogelijk te werken. De leerlingen mogen samenwerken wanneer ze willen (Daltonprincipe) zolang ze daar geen andere leerlingen mee storen. Er zitten twee leerlingen in groep 3 dus zij kunnen samenwerken. Er is nog niet echt gekeken naar de kwaliteiten en intelligenties van beide leerlingen en of ze wel goed kunnen samenwerken. Ook is er niet bekend op welke intelligenties (MI) deze leerlingen uitblinken.

De school werkt op dit moment vanaf groep 4 met een weektaak. De leerlingen werken zelfstandig aan de taken die voor die week op de planning staan. Dit past erg goed bij het daltononderwijs. De leerlingen kiezen dus zelf wanneer ze wat maken. Hiermee kunnen de leerlingen dus ook zelf bepalen hoeveel tijd ze ongeveer voor wat besteden. Wanneer een leerling iets heel leuk vindt kan hij/zij aan dat vak meer tijd besteden dan aan de andere vakken. In groep 4 zitten vier leerlingen die allemaal goed met elkaar op kunnen schieten. Of ze allemaal dezelfde sterke meervoudige intelligentie hebben is niet duidelijk.

Groep 5 bestaat uit één jongen en één meisje. Het meisje werkt alleen vaak mee met groep 4. Er is dus op basis van haar intelligentie (IQ) en werkprestaties door de school gekozen om haar af en toe met groep 4 mee te laten doen. Hoe zou het geweest zijn als de school bij haar een intelligentieprofiel had gemaakt op basis van meervoudige intelligentie? Zou ze dan ook zoveel met groep 4 meedoen of zou ze dan wel gewoon met groep 5 mee kunnen draaien omdat ze dan lessen op maat gemaakt krijgt? De jongen uit groep 5 werkt dus vaak alleen. Maar blinkt hij ook uit in de intrapersonlijke intelligentie, of juist in de interpersoonlijke intelligentie?

Er wordt op dit moment in deze klas dus nog niets gedaan met MI. Er wordt wel gekeken wat de leerlingen aan kunnen. Er wordt gedifferentieerd op basis van niveau. Deze niveaus zijn uitkomsten van bijvoorbeeld taal-, reken- en spellingtoetsen. Op basis hiervan krijgen sommige leerlingen extra werk of juist minder werk. Sommige leerlingen worden meer vrij gelaten dan andere leerlingen, dit is op basis van sociale prestaties.

Juist in deze klas is het erg interessant om te zien wat het met de leer- en sociale prestaties zou doen als er wordt gewerkt met MI. Zouden sommige leerlingen het makkelijker krijgen of juist moeilijker? Zouden ze bepaalde vakken leuker gaan vinden en meer in uit gaan blinken?

3.1.2. Waar wil de school naartoe?

De school wil toe naar een manier van onderwijs waarbij iedere leerling zijn/haar eigen ontwikkelingsprofiel heeft. Dit houdt in dat ze heel erg bezig gaan met individueel onderwijs. Iedere leerling wordt compleet gevolgd en alles wordt bijgehouden. De vroege aanpak van (dreigende) onderwijsachterstanden is essentieel. Maar ook wanneer een leerling erg uitblinkt wordt hier iets mee gedaan.

Vanuit de leerling gezien is de afstemming ideaal als er gewerkt wordt vanuit dezelfde pedagogische visie, verschillende vormen van leren worden toegepast, er vindt pedagogisch-didactische afstemming plaats en er vindt overleg plaats tussen instellingen over de successen en problemen van leerlingen.

Om dit ontwikkelingsprofiel op een juiste manier samen te stellen kunnen de meervoudige intelligenties uiteraard niet ontbreken. Wanneer je namelijk weet in welke MI de leerling uitblinkt en in welke MI wat minder, kun je veel beter onderwijs op maat maken.

Uiteindelijk wil de school van iedere leerling de meervoudige intelligenties weten. Met mijn miniscriptie kan ik in ieder geval van de middenbouw dit al onderzoeken en gaan toepassen. De rest van de school kan hier dan een voorbeeld aan nemen en dit ook in de ontwikkelingsprofielen verwerken.

3.1.3 Wat kan mijn onderzoek hierin betekenen?

Mijn onderzoek kan hierin erg veel betekenen. Mijn onderzoek kan als leidraad fungeren om andere leerkrachten van deze school of misschien zelfs andere scholen aan te sporen om ook lessen aan te passen op MI.

In mijn onderzoek wordt duidelijk beschreven hoe je het moet gaan aanpakken om meervoudige intelligenties toe te passen in het basisonderwijs. Het is dus eigenlijk een soort handleiding voor leerkrachten met een duidelijke theoretische onderbouwing.

Mijn onderzoek kan ook het ouderwetse imago van meervoudige intelligenties uit beeld halen. Veel leerkrachten passen meervoudige intelligenties niet toe in het onderwijs omdat het al zo oud is. Terwijl studenten van de PA zich in projecten juist bezig houden met dit fenomeen.

Tevens is mijn onderzoek een uitkomst voor kleinere scholen. Op kleinere scholen heb je juist de tijd om individueel onderwijs toe te gaan passen. Je kunt dan met iedere leerling rekening houden en je onderwijsstijl daar op aanpassen. Hierbij zijn de meervoudige intelligenties niet weg te denken.

4 Verslag van het onderzoek

4.1 Hoe heb ik het aangepakt?

Ik ben in de eerste week van mijn 8 weken durende stageperiode al gaan zoeken naar een goed onderwerp. Al snel schoot de directrice mij te hulp en vertelde zij over haar plannen met de school. Ik kreeg een boek van haar te leen: Reyns, B., de Kaart, K. (2005) *Matchen met MI*. Vlissingen: Bazalt. Dit boek gaat over matchen met MI. Zij wilde graag dat ik hier even naar keek en of ik hier dan misschien iets mee kon. Op dat moment bedacht ik mij dat wij op de PA heel veel aandacht besteden aan MI, maar dat ik het echt nog nooit in de praktijk heb onderzocht. Dit leek mij dus direct een goed onderwerp.

Ik ben begonnen met mijn onderzoek in de tweede week van mijn stage. Ik ging voor mijzelf alvast bedenken welke leerlingen in welke intelligenties uitblinken. Ik kende de leerlingen op dat moment nog niet heel erg goed. Zo heb je zelf al een beetje een beeld gevormd van de leerlingen. Zo kun je kijken of dit overeenkomt met de testuitslagen.

In de derde week heb ik bij alle leerlingen een test afgenomen. Deze test is ontwikkeld door RPCZ. Dit is een groep van experts in leren en ontwikkeling. Deze test werkt als volgt. Het is een soort kaartspel. De leerlingen krijgen 40 activiteitenkaarten te zien. Dit zijn afbeeldingen van bijvoorbeeld touwtje springende kinderen, rekenende kinderen, hutten bouwende kinderen etc. Deze moeten zij leggen onder: "leuk" en "niet leuk" of onder "kan ik goed" en "kan ik niet zo goed."

Ik heb gekozen voor de kaarten leuk of niet leuk. Het leuk of niet leuk vinden van een bepaalde activiteit is een indicatie voor de mate waarin de intelligentie ontwikkeld is. Bij iedere leerling heb ik tijdens de vrijekeuze middag deze test afgenomen. Ik riep af en toe een leerling naar mij toe om even te komen, zodat zij niet gestoord werden tijdens de weektaak. Ik legde heel kort aan de leerlingen uit wat de bedoeling was: 'je krijgt straks allerlei kaarten te zien met afbeeldingen, deze leg je onder 'leuk' of 'niet leuk.' Wanneer je niet weet wat ze doen op een afbeelding mag je dat mij vragen, maar je moet het eigenlijk proberen zelf te doen.'

Tijdens het neerleggen van de kaarten observeerde ik de leerlingen. Ik lette hierbij op het aantal vragen dat de leerling aan mij stelt, of de leerling heel erg twijfelt, of de leerling nog kaarten naar een andere stapel schuift en of de leerling meer leuk dan niet leuk vindt. Nadat de leerling alle kaarten heeft neergelegd mag hij/zij vertrekken. Ik telde de kaarten en categorieën die bij "leuk" liggen. De schema's die ik hiervoor heb ingevuld vindt je terug in de bijlagen van dit verslag. Bij deze schema's zie je in één oogopslag welke intelligentie eruit springt. Dus welke intelligentie het verste ontwikkeld is bij welke leerling. Tevens heb ik mijn observatie eronder getypt zodat duidelijk is hoe de leerling te werk is gegaan.

Wanneer je bij alle leerlingen in de klas deze test heb afgenomen en je weet welke activiteiten je bij welke intelligentie moet doen kun je beginnen met de MI in te voeren in je onderwijs. Hiervoor is het wenselijk om eerst een groepsprofiel te schrijven en daarna leerling profielen. Je kunt namelijk MI invoeren in je instructies voor de hele groep, maar je kunt ook gaan kijken welke leerlingen specifiek extra aandacht nodig hebben. Uiteindelijk kun je daarna over gaan naar een leerling profiel voor iedere leerling.

In het volgende hoofdstuk specificeer ik de uitkomsten van mijn onderzoek in de middenbouw van o.d.b.s. de Butte te Borgercompagnie.

4.2 Groepsprofiel met aanbevelingen

Bij alle leerlingen is de MI test afgenomen. Deze persoonlijke uitslagen vindt u terug in de bijlagen van dit verslag. Deze uitslagen heb ik bij elkaar op geteld zodat wij kunnen zien welke intelligenties het meeste in de groep voorkomen. In de bijlagen vindt je ook deze grafiek. De kleuren van de grafiek zijn in dezelfde kleuren als in het kaartspel zodat dit overzichtelijk is. Op deze pagina zal ik beschrijven op welke manier je het beste aan deze groep les kunt geven zodat iedere leerling zo goed mogelijk wordt aangesproken. Zoals uit de testuitslagen blijkt komen de interpersoonlijke en de muzikaal-ritmische intelligentie het meeste voor in deze groep. De strategieën die ik hieronder beschrijf heb ik geselecteerd op realiseerbaarheid in deze groep. Je hebt namelijk te maken met het vaste programma en de tijd die we hebben om het naast dit basisaanbod in te voeren.

Aanbevelingen:

De interpersoonlijke intelligentie:

Strategieën en activiteiten die de sterke kant van deze leerling losmaken:

- Het geleerde voor de groep brengen
- Medeleerlingen om ideeën vragen en vragen stellen (*past ook al erg goed binnen Dalton*)
- Netwerken, in debat gaan, discussiëren
- Persoonlijk contact met de leraar uitbouwen/ nablijven om de leraar te helpen
- Deelnemen aan buurtwerk en groepswerk
- Iemand interviewen
- Rollen spelen
- Werken met een buddy of een coach

Uiteraard zijn er ook specifieke strategieën voor lezen, spelling, schrijven, rekenen, leren leren, frustratiebeheersing, conflict oplossing en aandacht en concentratie. Voor deze categorieën heb ik één strategie gekozen die het beste realiseerbaar is. Wanneer er wordt geconstateerd dat dit meer van belang is verwijs ik u door naar het boek: Matchen met MI van Betty Reyns en Kristel de Kaart. Hierin staan voor ieder vakgebied nog meer strategieën.

Lezen	Spelling	Schrijven	Rekenen
Naar andere leerlingen luisteren terwijl ze hardop lezen.	Samen met iemand anders spellingsopdrachten maken.	Schrijfoopdrachten van andere leerlingen nakijken.	Anderen iets uitleggen of vragen hoe zij een bepaald probleem oplossen.
Leren leren	Frustratiebeheersing	Conflict oplossing	Aandacht/concentratie
Aantekeningen met medeleerlingen vergelijken.	Lezen over iemand die hetzelfde probleem had en hoe die dat opgelost heeft.	Los echte en verzonden conflicten op.	Zit naast iemand die je leuk vindt.

Zoals je ziet is het voor de interpersoonlijke intelligentie niet echt een bijzondere verandering binnen het basisaanbod. Omdat de Butte een Daltonschoon is dienen de leerlingen al heel veel samen te werken. Verder is het van belang dat er veel interactie is tussen leraar en leerlingen maar ook tussen leerlingen onderling.

De muzikaal-ritmische intelligentie:

Strategieën en activiteiten die de sterke kant van deze leerling losmaken:

- Zingen, rijmen, rijmpjes maken en neuriën.
- Liedjes zoeken met dezelfde inhoud als wat je moet leren.
- Lezen of schrijven terwijl je een bepaald ritme aanhoudt of naar bepaalde muziek luistert.
- Een opgenomen boek beluisteren op cd.
- Hardop lezen.
- Rijmen maken van woorden en formules.
- Lettergrepen tikken terwijl je hardop leest.
- Een rap schrijven over het onderwerp dat je moet leren.

Lezen	Spelling	Schrijven	Rekenen
Achtergrondmuziek terwijl er gelezen wordt. (Bewezen is dat muziek stress-verlagend werkt.)	Klinkers en medeklinkers koppelen aan bepaalde muziekinstrumenten.	Eerst de woorden zingen en ze dan opschrijven.	Rekenweetjes ritmisch opzeggen of klappen. Bijvoorbeeld de tafels in een tafel rap.
Leren leren	Frustratiebeheersing	Conflict oplossing	Aandacht/concentratie
Aantekeningen maken in de vorm van een rijm of een liedje.	Muziek verzamelen die een kalmerende invloed heeft. Of de leerlingen belonen met muziek.	Een musical, voorstelling maken waarin conflicten worden opgelost.	In je hoofd zingen, muziek spelen, met je vingers of voeten tikken.

Je merkt dat voor de muzikaal-ritmische intelligentie wat meer aanpassingen gedaan moeten worden. Je moet meer voorbereidingen treffen en lessen aanpassen, maar veel leerlingen in deze klas zijn er wel bij gebaat als je op een ritmische manier bepaalde dingen aanleert. Het is uiteindelijk ook maar een kwestie van materiaal verzamelen en je kunt het nog jaren toepassen.

Met de toepassing van bovenstaande aanbevelingen bereik je zeker een beter leerrendement. De leerlingen hebben namelijk onbewust zelf aangegeven dat ze het liefst op deze manier leren. En leerlingen die plezier hebben in het leren, zullen de lesstof ook beter oppikken.

4.3 Leerling profiel met aanbevelingen

Zoals gemeld vindt u van iedere leerling de testuitslag in de bijlagen. Voor S. uit groep 3 heb ik nog een leerling profiel geschreven met aanbevelingen. Deze leerling heeft PDDNOS,² daarom is het soms lastig om hem te begrijpen en te zien wat hem nou eigenlijk echt interesseert.

De strategieën die ik hieronder beschrijf heb ik geselecteerd op realiseerbaarheid in deze groep. Je hebt namelijk te maken met het vaste programma en de tijd die we hebben om het naast dit basisaanbod in te voeren. Deze leerling scoort het hoogste op de visueel ruimtelijke intelligentie.

² PDDNOS: Pervasive Developmental Disorders. Globaal gezien hebben de symptomen van dit probleem de volgende uiterlijke verschijningsvormen: een behoorlijk abnormale of zwakke ontwikkeling van sociale interactie (omgang met andere mensen) en communicatie (taal in al zijn facetten), evenals een beperkt repertoire van activiteiten en interesses.

Aanbevelingen:

De visueel ruimtelijke intelligentie:

Strategieën en activiteiten die de sterke kant van deze leerling losmaken:

- Cartoons tekenen
- Aantekeningen of tekst coderen met kleur
- Maken en bouwen van legpuzzels
- Een mentale voorstelling maken terwijl iemand iets vertelt of voorleest
- Ontwerpen van een prentenboek met een medeleerling die graag schrijft
- Illustreren bij een verhaal/strip
- Het zoeken van plaatjes die bij de inhoud passen en deze beschrijven
- Overzicht krijgen, eerst het totaalplaatje zien
- Onderstrepen in verschillende kleuren
- Gebruik maken van begeleide visualisatie
- Visualiseren van vormen van woorden en letters om het lezen en spellen te oefenen
- Bekijken van een woord met letters in verschillende kleuren

Lezen	Spelling	Schrijven	Rekenen
<ul style="list-style-type: none"> - Geheugensteuntjes in de vorm van plaatjes zoeken bij letters en woorden. - Bij twee vrijwel gelijke woorden (bijvoorbeeld kop en kip) zoeken naar visuele overeenkomsten en verschillen en de verschillen markeren. 	<ul style="list-style-type: none"> - Een tekening maken waarbij gebruik gemaakt wordt van de vorm van een letter. - Gebruik maken van gekleurde letters of markeerstiften. - Gebruik maken van chenilledraad om letters te vormen. - Schrijven van woorden in zand of klei. 	<ul style="list-style-type: none"> - Eerst een tekening of schilderij maken om over te schrijven. - Markeren van sleutelwoorden. - Zelf foto's maken en erover laten schrijven. 	<ul style="list-style-type: none"> - Een cijfer associëren met een object (bijv. 2 = een persoon met twee benen, 4 = een hond met 4 poten) - Getallen voorzien van een kleurcode (bijv. tientallen, eenheden of 0-10, 10-19) - Gebruik maken van een abacus.

Leren leren	Frustratiebeheersing	Conflict oplossing	Aandacht/concentratie
<ul style="list-style-type: none"> - Noteren in de vorm van plaatjes. - Ontwikkelen van persoonlijke pictogrammen voor afkortingen - Informatie terugvinden op whiteboards en schoolbord. (NB. Leren leren komt in groep 3 nog niet erg veel voor, maar toch 	<ul style="list-style-type: none"> - Tekeningen maken van gevoelens. - Gevoelens toekennen aan een kleur of een kunstwerk. - Herkennen van kenmerken van een rustige omgeving en deze visualiseren. - Je verbeelden hoe het is om je kalm te voelen. - Deelnemen aan 	<ul style="list-style-type: none"> - Werken met gekleurde petjes, poppetjes, T-shirts e.d. om rollen duidelijk te maken. - Je een wereld zonder conflicten verbeelden. - Kleuren kiezen die iedere fase van het oplossen van een conflict representeren. 	<ul style="list-style-type: none"> - Op visuele bekrachtiging letten. - Illustreren. - Zoeken naar patronen. - Kijken naar signalen van de lichaamstaal van de spreker.

een paar tips)	creatieve therapie.		
----------------	---------------------	--	--

Bij dit leerling profiel (zie bijlage 4) merk je dat er al een heel ander soort aanpassing gemaakt moet worden dan bij het groepsprofiel. Wat bij deze leerling eigenlijk het belangrijkste is dat je heel veel visueel maakt. Gebruik van kleuren/vormen/beelden is heel nuttig voor deze leerling. Deze leerling neemt door zijn 'stoornis' alles erg letterlijk dus je moet wel oppassen met de beeldspraak die je wilt gaan gebruiken. Deze leerling heeft een heel sterk inlevingsvermogen en kan dus bij de conflictoplossing en frustratiebeheersing met deze tips goed uit de voeten.

Wanneer je deze leerling op deze manier les gaat geven, zul je meerdere dingen merken. De leerling zelf volgt met meer plezier de lessen, de andere leerlingen zullen beter met hem kunnen samenwerken en de leerkracht kan hem beter begeleiden binnen de klas. Alleen maar positieve invloed op het leerrendement.

5 Conclusie

Meervoudige intelligenties binnen het basisonderwijs, ouderwets of juist heel erg van deze tijd? Zoals uit mijn onderzoek is gebleken is het heel erg van deze tijd.

Iedere leerling hoort altijd alle aandacht te krijgen die hij/zij nodig heeft. Door rekening te houden met meervoudige intelligenties kunnen de leerlingen ook daadwerkelijk deze aandacht krijgen. De leerlingen geven door middel van het 'spel' zelf aan welk soort aandacht hen het beste helpt in de klas.

De test die de leerkracht bij de leerlingen moet doen is weinig werk, maar met grote resultaten. De leerlingen geven zelf aan wat zij leuk vinden of goed kunnen en de leerkracht kan hier zijn/haar les aan aanpassen. Deze aanpassingen zijn juist heel erg van deze tijd. Er zijn tegenwoordig zo veel verschillende didactische methoden en structuren waar de leerlingen baat bij hebben. Een goed geselecteerde keuze van de verschillende methoden en structuren zorgen voor een hoger leerrendement.

Uiteraard is het een grote stap om vanuit niets naar een leerling profiel voor iedere leerling te gaan. Maar een groepsprofiel alleen kan al erg veel bijdragen. Er is altijd een grote groep die dezelfde dingen leuk vinden of goed kunnen. Wanneer je hier in je lessen rekening mee houdt kunnen deze leerlingen beter leren. Tevens stretch je de intelligenties van de andere leerlingen.

Wanneer je er als school klaar voor bent om voor iedere leerling onderwijs op maat te geven kun je voor iedere leerling een leerling profiel maken. De aanpassingen per leerling kun je zelf zo groot maken als je wil. Het kan gaan van een aanpassing in de kleur van het lettertype van jouw lesteksten of een leerling naar creatieve therapie sturen.

Kortom, denk ik dat het toepassen van meervoudige intelligenties in het basisonderwijs zeker een verhoging van het leerrendement is. Ik hoop dan ook dat alle betrokkenen na het lezen van mijn miniscriptie zullen overwegen om meervoudige intelligenties toe te passen in het basisonderwijs.

6 Leerervaringen

Bij het schrijven van deze miniscriptie heb ik verschillende fasen doorlopen. Bij de oriëntatie fase had ik nog wel enige moeite. Ik vond zoveel onderwerpen interessant en ik wilde ook daadwerkelijk iets nuttigs voor de school achterlaten. Ik ben toen in overleg gegaan met de directrice van de basisschool en heb een woordenweb geschreven. Van daaruit zijn we op het onderwerp gekomen.

Verder vond ik het lastig dat je aan een bepaalde limiet van paginanummers vastzit. Ik ben vaak nogal lang van stof en wil zoveel mogelijk vertellen wat ik weet. Ik werd hierdoor dus wel een beetje beperkt.

Uiteindelijk vond ik het niet heel erg lastig om een scriptie te schrijven toen ik eenmaal op weg was. Het liep toen redelijk vlekkeloos en ik denk dat ik ook een prima scriptie heb geschreven. Een onderwerp waar ik zelf veel van heb geleerd, maar waar de school ook nog iets aan heeft.

7 Literatuur

1. Ikema e.a. (2006) *Meer dan Onderwijs*. Assen: Koninklijke van Gorcum.
2. Reyns, B., de Kaart, K. (2005) *Matchen met MI*. Vlissingen: Bazalt.

Websites:

3. http://www.bredeschool.nl/.../Den_Haag_-_Ruimte_voor_de_ontwikkeling_van_kinderenapril07.doc
4. http://www.cultuurnetwerk.nl/producten_en_diensten/eerdere_evenementen/posters/2010/Hans_van_Eerden_literatuuronderzoek.pdf
5. <http://www.knapvilla.nl/filosofeerknap.html>
6. <http://www.pdd-nos.nl/contents/PDD1.html>
7. <http://www.rpcz.nl/index.asp?navID=401&parID=0>
8. <http://www.stichtingdemeeuw.nl/documents/projecten/7-april/artikel-mi-in-de-klas.pdf>